

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K | 1 óra 2-50 K
1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Feljelős szerkesztő: Hajós József.

Gróf Károlyi Józsefné; és Fehérvár gyermekei.

A négy éve tartó háború folyamán a sokszorosan sújtott ember, sok mindenbe beletörődött. — Fékezte éhségét, lezorította igényeit, szenvedtűr eddig soha nem képzelt nyomorúságot. — És ennek a szerencsétlen vérell és könnyel áldozó idő előtt előregedett nemzedéknek csak egy vigasztalása van: a jobb jövő reménye és a jobb jövőben gyermekemnek boldogulása a szűk szenvedési árn.

De ez az egy reménység is kezd már letörni és a milliók segítségért esdő kiáltásából mind élesebben válik ki a gyermekek síró hangja — sápadt, sovány arcocskákból vádló lázas szemek fordulnak felénk „mentsetek meg bennünket! Miért küzdőtök, miért szenvedtek, ha minket veszni hagytok! Nem lesz ki leartatta vérell öntözött vetését a jelennek, ha csirájában elpusztul a jövő nemzedék!”

A gyermekek mártír karának jajkiáltása városunkban végre halló fülekre, megértő teitire kész lelkekre talált. — Gróf Károlyi Józsefné főispánunk ifjú neje táradsgót nem ismerő buzgalommal karolta fel az éhező nyomorgó gyermekek ügyét. — A városi hatóság áldozatkész támogatásával, a társadalom adakozásával és egy lelkes női gárda tanítónők, óvónők és csecsemő védők szakszerű buzgó közreműködésével a város három helyén ezredéves-iskola, református iskola és a Mantz kisderevóban napközi otthonokat szervez, melyek mintegy 900 különböző kora gyermeket lesznek hivatva részesíteni, reggel 6 tól este 7 óráig, ugyélemben, mint felügyeletben és nevelésben.

A jó Isten segítse nemes terve kivitelében a jóságos grófnőt s legyen jutalom majd a gyermekek ragyogó szeme, telt arcocskája, vidám játéku kacagása.

— **Svédországban leszavazták a nők szavazati jogát.** Stockholmól táviratozzák: A nők szavazati jogára vonatkozó javaslatot tegnap az országgyűlés második kamarája 120 szavattal 50 ellenében elfogadta. Az első kamara azonban 62 szavattal 36 ellenében elvetette a javaslatot, minek következtében az egyelőre meghiúsultnak tekinthető.

A Népszövetség a gazdákért.

A Népszövetség központja gondoskodni kíván a motor és cséplőgéptulajdonosok tagjainak olaj, kenőanyag és benzinszükségletéről. Az elmúlt évben sok jogos panasz volt a beszerzés nehézségei s a kocsítás körül történt visszaélések miatt. A minisztérium által kitűrt mennyiséghez is nehezen és csak részben lehetett hozzájutni s az egyes gyárak ugyancsak elbántak a reáruk szorult közönséggel.

— Most alapos reményünk van, hogy a Népszövetség központja kieszközli tagjainknak a nevezett cikkekben a szükséges mennyiséget.

Sürgősen felhívjuk motor és cséplőgéptulajdonos tagjainkat, hogy vasárnap, május 5. napján délelőtt 11 órakor okvetlenül jelentkezzenek a Népszövetségi irodában (Petőfi utca 2.) s jelentsék be a szükséges olaj, kenőanyag és benzín mennyiségét.

A Népszövetség helyi-igazgatósága.

Mibe kerül

egy cipő bőrányaga.

Echhorn Jenő dr. a bőripari központ igazgatója a bőrdrágitásról a következő érdekes nyilatkozatot tette:

Egy pár cipőre való bőrányag maximális ára 17—20 korona, ennnyit kap érte a bőrgyáros és a tímár. Egy kilogramm talpbőr ára átlag 11 korona. Egy pár cí-pőhöz szükséges bőrányag ára legfeljebb 20 koronába kerül. Hogy történhetik tehát, hogy a cipészről kikerült cipő ára három-négyszáz korona, bár a cipész munkadíja és a segédanyagok nem lehetnek olyan drágák, hogy kétszáznyolcvan, háromszáznyolcvan koronát tegyenek ki.

Legvilágosabban kitűnik ez a cipődrágitás abból, hogy a hadseregszállító egy pár elsőrendű néhez bakancsért negyven koronát kap a hadügyi kincstártól és még így is meggazdagodik és millió mosz belőle. Ez az árdrágitás tehát csak az alatt történhetik, amíg a kész bőr a cipészig eljut. Ellenőrzés nélkül fekszik a bőr és teszi meg a kiskereskedelmi utját a nagykereskedőtől egészen a cipészparosig.

A nagykereskedőnél, a kiskereskedőnél és a cipésznél, vagy e három között levő árdrágitóknál történik az árdrágitás. A nagykereskedőnél minden valószínűség szerint a kész bőrt nem a kiskereskedő veszi meg, hanem valakit aki hosszú ideig elrejtja a bőrt és csak azután adja jóval magasabb áron a kiskereskedőnek.

A kiskereskedőtől árdrágitás nem jut egyenesen a cipészhez a bőr, hanem előbb egyes lánckereskedők kezén megy keresztül és így elismerjük azt, hogy a cipész nem kapja 20 koronáért a cipőanyagot, de azért olyan drágán sem kapja, hogy indokolt volna a háromszáz-négyszázkoronás cipőár. A cipész a legvakmerőbb és legszemérméletlenebb árdrágitást követte el.

Hogy ez is mennyire igaz, bizonyítja az, hogy a cipőgyárak még most is képesek negyvenkilenc és nyolcvan korona közötti árkban kifogástalan cipőket készíteni, mert ezek a nyersbőrt egy-né us után a kiskereskedők és a lánckereskedők kihagyásával kapják meg.

HIREK.

— Tizenhetes hét. Ezen a néven jama mi házi honvédezdünk özevgyei és árvaínak alapja javára május 26 tól június 2 áig bezárólag egy estélyi és ünnepélyssorozatot rendeznek Mayer Pál ezredés vezetése mellett. A Tizenhetes Hét alkalmat nyújt a társadalom minden rétegének, hogy erre a nemes, hazafias célra mindenki a maga módja szerint áldozzon. A gardák nyers terményeket: tejet, vaját, borsót, lencsét, mákot, diót, szárnyasat, élő állatot stb.; a kereskedők árúkat: teát, likőrt, cognacot, pezsgőt, teásüteményt, disztárgyakat stb.; a gyárosok készítményeket; a magánosok mű és ajándéktárgyakat, emlékeket, régiségeket; a gazdasszonyok pedig sítémnyeket, sonkát, italokat s egyéb élelmi és élvezeti cikkeket ajánlatnak fel a humánus célra. Városunk és megyénk közönsége mindig nagylelkű áldozatkészséggel karolta fel a hadijótékonysságot és így most, mikor a házi-ered árvaírói és özevgyeiről van szó, szintén magyar bőkezűséggel karolja fel a Tizenhetes Hét ügyét. Minden bejelentés: vagy küldeményt a Tizenhetes Hét rendezőbizottsága címére kérjük küldeni a honvédségi parancsnokság épületébe.

— A kanász sztájk. A mai napon egy napi élet után kimúlt. Dr. Saara Gyula polgármester a sztájkolónak kilátásba helyezte, hogy a béremelésre vonatkozó kérésüket a vasárnapra összehívott gazdasági szakosztály ülésén újból mérlegelés tárgyává teszik. Erre a sztájkolók újból megkezdették a munkát.

— A Hindenburg bakák estélye. Házi ezredünk, a cs és kir. 69. gyalogezred tisztikara, a hadialbum terjesztése érdekében, a piliseni Skódagyári munkások otthonának nagytermében kitűnően sikerült kabarét rendezett jónévi művészek és művésznők közreműködésével. Mindennél szebben beszél az est anyagi eredménye, amely mintegy 20 ezer korona tiszta nyereséggel zárult. Számítatlan jótékony adomány érkezett hazánkból, természetesen Székesfehérvárról is. A helybéli adakozásokról való kimutatást az alábbiakban közöljük: Marschall Nándor 100, gróf Károlyi József, Leopold Lajos, Huszár Dezső, Fehérmegyei Takarékpénztár 50—50, Karl István 40, dr. Lőwy Károly, Kenessey Gyula, Gécy Kálmán, Textorisz, Csallner Gusztáv, Kiss Géza, dr. Wész Ignác, Wertheim Armin, Grünfeld Armin 20—20, Keller Izsóné, Aulich József, Vitnyédy József, Havranek József, Knazovicz Béla, Deutsch Ádám, Kovács Sándor, Wertheim Pál 10—10 koronát.

— Halálözás. Csikos Endre kereskedő, Csikos Andornak, a „Székesfehérvári Takarékpénztár” ügyvivő igazgatójának atyja május 2 án. Törökbalinton meghalt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz.

— Papprárak emelkedése. A papíros árak emelkedése a világ háború alatt egyetemes, minden országra kiterjedő jelenség. Az árak nemzetközi alakulásából érdekes adatokat közöl az „Ujság kiadók Lapja”-nak májusi száma. Ezek szerint Németországban a papíroskereskedőknek a 20 márkás békeárhoz 30-75 M. háborús pótlékot van joguk hozzászámítani, amivel együtt a papíros ára 52-75 márkára emelkedett. Ausztriában a 25 koronás békeárra 125 koronás háborús ár áll szemben, meg kell azonban jegyezni, hogy ez az ár természetesen csak az osztrák piacon elfogadott és nem az Ausztriából exportált papírosra vonatkozik. Ugyanez aiait az idő alatt, vagyis a háború kitörésétől kezdve ez év április elsejéig Hollandiában 12 forint 42 forintra, Skandináviában 18 svéd koronáról 53 koronára. Franciaországban 30 frankról 180 frankra, Angliában egy font sterlingről 55 font sterlingre (187 K), Svájcban 32 frankról 85 frankra emelkedett a papíros ára.

— Szeged város hivatalnokai egyik egyesületét átiratolt infézet a városi hivatalnokok fizetésrendezése ügyében. A tanácsma délelőtti foglalkozott az átirattal és tudomásul vette.

— A vértés vitéz szobor alapja javára legutóbb a következő nagyobb adományok folytak be: Özv. Waldstein Ágnes grófnőtől 100 korona, Barta Miksától (Fekete pusztá) 28 korona.

— Használhat milliórd Magyarországi háborús adóssága. A pénzügyi bizottság tegnap délután ülést tartott, a melyen Popovics Sándor pénzügyminiszter ismertette Magyarország háborús pénzügyi viszonyait. Csak két adatot veszünk ki a pénzügyminiszter előadásából. Az egyik az, hogy a magyar állam háborús kiadásainak összege ma havonta 750—800 millió korona, s Magyarország háborús adóssága jelenleg 26 milliárd, vagyis huszonhatezermillió korona. Szédítő összegek ezek, a melyek felöntenek minden régi számlát és feltevést. Szomorúan gondolunk rá, mi lett volna Magyarországból, ha annak a 26 milliárdnak csak egy ezredrészt használták volna fel békés beruházásokra, ha vasutakat, csatornákat, gyárakat, iskolákat, kórházakat, tudományos intézeteket építettek volna ebből a hatalmas összegből! Másrészt a kiadások csak ilyen óriási nagyságra mellett érhetetlen, hogy miért olyan zsugori az állam a hadisegélyesekkel, a hadiözygekkel és hadiárakkal szemben, s miért veri a fogához a fillért, a mikor a népelemzés megkönnyítésére kének tőle néhánymilliót. A használhat milliórdos adósságból jutna mindenre, ha egy kis megérintő emberszeretet, és nagyliláság vezelné a számoló pénzügyminiszter ceruzáját.

— A Pro Patria egyesület kéri az ajkai szövetségét, minél hamarabb megjelenni a folyó hó 5-én (vasárnap) fél 12 órakor: a Aátmegeyház nagyterében megtartandó gyűlésen.

— Gallialak, kik nem mennek el. Most isen tudja hányadszorra mondja ki a miniszterium, hogy a gallialaknak vissza kell térniök. Közudomásu, hogy Gallia már minden kis részében megszabadult az ellenséges megszállás alól, de akárhányszor rendelje is el a miniszterium a kellemlen vendégek elutasítását, azok maradnak tovább is vigan; fizik árdrágító mesterségüket. Kérdettől fogva ez volt a foglalkozásuk, meg azután az államtól is kaptak segítséget, most azt is ki-mondta a kormány, hogy április közepén tul nem kapnak állami segítséget. Még ennek sem volt különösebb hatása a szívós gallialakra, mer meg sem mozdulnak, mintha eszük ágába sem lenne hazatérni. A sok megyénk bea van belőlök jó egynehány de meg egyetlen helyen sem szedegelezködnek, mintha hazatérő szándékuk lenne. Jó lesz, ha a hatóság kényszer utvellel haza küldi őket.

— A juniusi szoc. demokrata rombolások kárterítése. A mult évi junius 27-én választójogi tüntetés volt Budapesten és a nyomában keletkezett zavargás alkalmával sorra bevették a Rákóczi uti és nagy körüti üzletek kára katablakait, sőt sok helyen árukat

is loptak el. A belügyminiszter akkorban megígérte, hogy a károsult kereskedőknek megállapítja a kárösszeget és azt a kormány megígéri. Azóta ismétellen sürgettek a kereskedők a kárterítést, míg most értesítették a főkapitányságot, hogy a belügyminiszter a károsult kereskedők részére 165.517 korona kárterítést állapított meg és ezt az összeget már át is utalta a rendőrségnek.

AZ „ADRIA” GÖZ-MOSDÓ
8 nap alatt tisztít csipke-függönyt, ing, gallér és kél-zelöket; ugyszintén elvállal urre és női felsőruha tisztítást. Lakatos-u. 1. sz.

Köhögés ellen kitűnően bevált készítség a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly király téri gyógyszerüzletében.

Szept. 10. napján a Székely-arcelszítatlanság ápolására bizos határu szer a „Korona tejkrem” (ezelött Crème de Laktine), mely pánszori használat után az arcol hársnyisimává és hóhéhré teszi. Egy kis tégely 2 K. Nagytégely 4 K. A tégelyeket 20 fillérré visszaveszi. Kapható: Szűts Róbert gyógyszerüzletében.

M o z i .

Az Uránia igazgatója közli:

Henny Porten legszebb vigjáték a menyasszonyrablás kerüzetében és vasárnap az Uránia műsorára. Ez a remek vigjáték annyira megtetszett az Uránia közönségének, hogy közkívánatra ismételve műsorra kellett venni. Jegyek elővételben naponta 11—12 ig az Uránia pénztáránál vált-hatók.

Meghívó.

A m. szt. kor. orsz. vasutas szövetsége székesfehérvári kerületének fogyasztási szövetkezete

Székesfehérvártól 1918. évi május hó 12-én délelőtől tíz órakor a „Vasutas Szövetség”

Budai-ut 1 sz. alatti helyiségében tartja

X. évi rendes közgyűlést

s arra a fogyasztási szövetkezet fizetresz tulajdonosait tisztelettel meghívja az

Igazgatóság.

T Á R G Y S O R O Z A T :

1. A zárszámadások megvizsgálása, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének tárgyalása, a mérleg megállapítása, a tiszta jövedelem leletü való határozat és a felmentvény megadása.
2. Az alapszabályok 1., 11. és 12. §-ának módosítása.
3. Egy igazgatósági tag, 5 rendes, 3 pótfelügyelő bizottsági és 15 választmányi tag megválasztása.
4. Eselleges indítványok.

A mérleg nyereség és veszteség számla Budai ut 1 szám alatti üzlethelyiségben nyolc napon át az ületresz tulajdonosok által megtekinthetök.

Székhérvár sz. kir. város polgármestere. 1586/1918. közl. szám.

Hatósági hirdetés.

Tudomásulvétel és szoros alkalmazkodás végett közteszem a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 27353/1918—VI, C. számú rendeletét.

Székhérvár, 1918. április 22-én.

Dr. Szára Gyula

polgármester.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 27353/1918—VI. C. számú rendelete a világító kőolaj forgalmának szabályozásáról.

A m. kir. miniszterium által a nyersásványolaj, ásványolaj termékek a benzol, továbbá a kátrány forgalmának újabb szabályozása tárgyában kiadott 3644/1916. M. E. számú rendeletben (I. a Budapesti Közlönynek 1916. évi szeptember hó 28-án megjelent 226. számában) nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeltem:

1. §. A kereskedelemügyi vállalatok (ideértve a szövetkezetek is) birtokában meglévő és több hozzájáruló világító kőolajkészletek a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vételnek.

2. §. A zár alá vételnek az a hatálya, hogy az 1. §-ban megjelölt vállalatoknak a világító kőolaját csakis annak a törvényhatóságának első elnökségi elnöke, vagy ez utóbbi ált. felhatalmazott hatóság engedélyével szabad kiszolgáltatni, amelynek területén a készletek vannak.

Engedély csakis közérdekű célokra, továbbá a mezőgazdasági, bányászati és ipari (háziipari) üzemek folytatásához nélkülözhetetlenül szükséges világító kőolaj szállítására adható.

A hatóság a rendelkezésre álló világító kőolaj figyelembe vételével megállapíthatja azt a sorrendet, amelyben az előbbi bekezdésben említett szükségletek kielégítést nyerne.

3. §. Az üzemben levő ásványolajfinomítók birtokában vagy őrlésében levő világító kőolajra a jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak. E tekintetben csupán a 3644/1916. M. E. számú rendelet rendelkezései irányadók.

4. §. Aki a jelen rendelet, vagy az annak alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi, vagy megszegésüknél bármely módon közreműködik, kihágást követ el és a 3644/1916. M. E. számú rendelet 16. §-a alapján büntetendő.

5. §. A jelen rendelet annak közzététele napján lép életbe és érvénye folyó évi augusztus hó 31-én szűnik meg.

Területi hatálya tekintetében a 3644/1916. M. E. számú rendelet 17. §-ának II. ik bekezdése irányadó.

Budapest, 1918. április hó 13.

Szerényi S. k.

m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

A szerkesztőség hivatalos órái: hétköznapokon d. e. 8-tól 12-ig; sz. d. u. 2-től 5-ig. Vasár és ünnepnapokon szerkesztőségünkben nincs hivatalos óra. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István tér 1. Telefon 208. Lapunk egyes példányai a szerkesztőségben is kaphatók.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket 10 szög 1-50 kor., azonnalt minden szöért 10 fillér fizetendő.

Egy tanult és egy mindenesfűt felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István tér 1. sz.

Felsőkerület 53. sz. ház eladó. Bejárt a Budai utról.

Elveszett egy fehérszörű magas süldő. A megtaláló jelentse a rendőrségen, hol illő jutalomban részesül.

Mindenesfű felvétetik, Knazovitzky divatruházában.

Önkéntes árverés. Néhai Sárközi Károly volt székesfehérvári lakos hagyatékához tartozó Székesfehérvártól Ósz utca 12. számú házat 1918. május hó 9. napján délelőtől fél 11 órakor Nádorutca 6. számú házbán levő kir. közjegyzői irodában önkéntes árve részen eladom. Dr. Horváthi Kálmán kir. közjegyző.

Sokan keresték a Kempis Krisztus követése című könyvecskét: jelentjük, hogy a Soós-féle fordítás kapható Horváth-Rónai papirkereskedésben, Kossuth u.

Csorda utca 12. számú ház szabadkézből eladó.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Malom u. 6. szám alatt levő

vendéglőmet

május hó 1-én megnyitom, fő-törökvésem a tisztelt vendégeimet minden tekintetben legpontosabban kielégíteni. — Friss oszonna dolgok naponta kaphatók.

Számos pártfogás kér.

Töke Ferenc,
vendéglős és hentes.

Alcánia-színház

Szombat és vasárnap

május hó 4., 5-én

Közkirovántra

„Menyasszonyrablás”

szalonvigjáték 4 felvonásban.

Főszereplő: Henny Porten.

Remek kiegészítő pótmásor.

Előadások: 7 és 9 órakor.

Rendes helyérek.

Apolló-színház.

Péntek, szombat és vasárnap

május 3., 4 és 5-én

V A S G Y A R O S

színmű 5 felvonásban.

Filmre rendezte dr. Janovics

Jenő. Főszereplő: Berky Lili.

... Látványos kiegészítő kép: ...

Vilmos császár Törökországban.

Előadások: 7 és 9 órakor

vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor